

Danske vilde blåbær skal tæmmes

Vilde blåbær smager intenst og har et højt indhold af antioxidanter. Derfor kan en erhvervs-mæssig produktion være meget interessant.

TEKST: MARTIN JENSEN
INSTITUT FOR FØDEVARER, AU
MARTIN.JENSEN@AGRSCI.DK
FOTO: INSTITUT FOR FØDEVARER, AU

Almindelig blåbær, *Vaccinium myrtillus*, er en oprindelig dansk art, der vokser vildt i Danmark på sure heder, i egekrat og ved højmoser. Nu er Institut for Fødevarer, Aarhus Universitet, gået i gang med at udvikle mulighederne for at udnytte disse vilde, danske blåbær til en kommerciel bærproduktion.

Indtil videre er der indsamlet stiklinger og bær fra en lang række enkeltplanter, som har vist særlig sundhed samt mange og store bær. Den enkelte plante – klonen – er formeret op til 20 planter, såkaldte klonkoper. Det er gjort enten via urteagtige sommerstiklinger eller via mikrostiklinger fra vævskultur. Over 100 forskellige kloner af blåbær er i efteråret plantet ud i to plantesamlinger for genbevaring, dels ved Forskningscenter Årslev, dels på stats-skovens jord ved Naturstyrelsen Trekants-området i Jylland.

VARIATION – Til venstre en storbladet klon formeret som urteagtig stikling og til højre en småbladet klon formeret fra vævskultur.

Stor variation

Der er stor variation i bærestørrelsen hos de enkeltplanter, der blev indsamlet i naturen, lige fra 0,2 til 0,8 gram per bær. Se figur 1. Bærsætningen på enkeltplanter

KVALITET – Vilde danske blåbær skal undersøges for indhold af anthocyaniner.

varierede også stærkt mellem planter. Indledende målinger viser, at nogle kloner har meget større blade (fra 2,4 til 7,5 kvadratcentimeter per blad) og kraftigere vækst end andre, og at vækstformen varierer fra stiv opret til mere fladt voksende skud. Formeringsmetoden spiller ind på væksten, da planter formeret ved vævskultur eller frø ofte er mere forgrenede og blødere i væksten end stiklingeformerede planter.

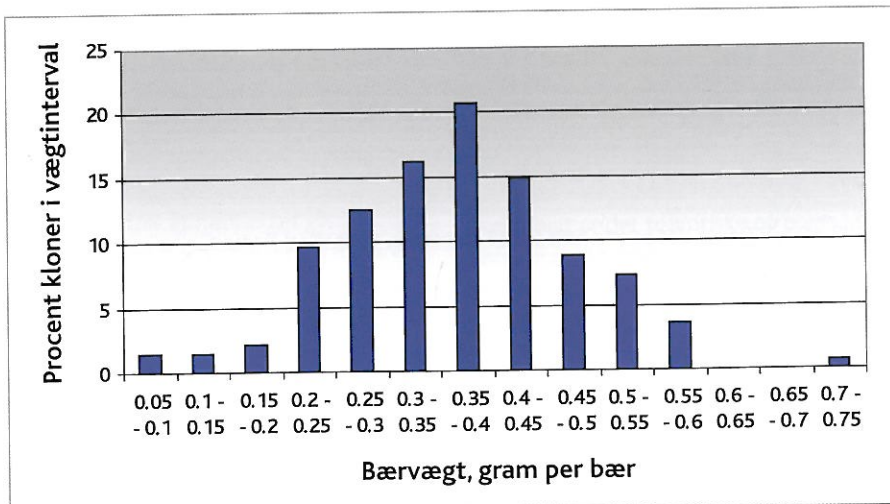
Nogle kloner har vist stor evne til blomstring i væksthuse, mens andre slet ikke har blomstret endnu.

Blåbær tåler kun meget lave gødningsværdier i jorden, og der har vist sig at være stor forskel på, hvor nemt bladene svides på grund af jordens næringsstofindhold. Variation i bærenes indhold af anthocyaniner vil også blive undersøgt.

Kloner til dyrkning

I løbet af de næste tre-fire år forventer vi at kunne udpege de mest interessante kloner til professionel og privat dyrkning af almindelig, dansk blåbær. I et nyt blåbærprojekt udvikles mere effektive formeringsmetoder og metoder til hurtig tilvækst samt koncepter for effektiv bærravl i verdens første blåbærplantager. ■

Projektet er støttet af Fødevareministeriets genbevaringsprogram og indgår i EU-projektet Climafruit.

Figur 1. Der er stor forskel på størrelsen af bærene i naturen, her vist ved en procentvis fordeling af kloner i forskellige intervaller af bærvægt.